

ת"פ 26354/09/18 - מדינת ישראל נגד ס' ז' - בעצמו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 26354-09-18 מדינת ישראל נ' ז'

בפני
בעניין: כבוד השופטת דנה מרשק מרום
מדינת ישראל - באמצעות פמ"מ וע"י עו"ד
יעל תרם

המאשימה

נגד

ס' ז' - בעצמו וע"י עו"ד עבד אלנבאלסי

הנאשם

גזר דין

כתב-האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן שגובש במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 333 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") יחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין.

2. על-פי עובדות כתב-האישום המתוקן, עובר ליום 2.9.18, היתה בין הנאשם לפלוני (להלן: "המתלונן") היכרות מוקדמת ואף מריבות קודמות.

ביום 2.9.18 בשעות הלילה המאוחרות נמצאו הנאשם והמתלונן באותה מסעדה בלוד. כאשר המתלונן ביקש לצאת מהמסעדה, ניגש אליו הנאשם ואמר לו שייקח אותו לביתו. המתלונן, שחשש מהנאשם, סרב ונכנס חזרה למסעדה.

בהמשך, כשהמתלונן יצא מהמסעדה, התפתחה קטטה בינו לבין הנאשם, ובמהלכה תקף הנאשם את המתלונן באמצעות אבן מספר פעמים בראשו ובפניו, בעוד המתלונן מנסה להתגונן מפני תקיפת הנאשם.

לאחר שהכה אותו מספר פעמים, הנאשם נמלט מהמקום כשהוא מותיר את המתלונן מוטל במקום שותת דם.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נחבל המתלונן בצורה קשה בראשו, נגרם לו דמם פרנכימטי קטן באונה הפרונטלית מימין, שברים בארובת העין עם קולקציה של נוזל דמי תוך ארובתי ושבר בסינוס מקסילרי מימין. המתלונן הובהל לבית חולים לאחר שאיבד הכרה, הורדם והונשם ונזקק לטיפול רפואי ואשפוז במשך 3 ימים.

3. במסגרת הסדר הטיעון, התביעה הודיעה במעמד הטיעונים לעונש, כי היא טוענת לעונש ראוי של 3 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו של הנאשם, וכי המדובר ב"הסדר רף" שגובש בין ב"כ הצדדים.

תסקיר שירות המבחן

4. התקבל תסקיר שירות מבחן ביום 3.9.19 ממנו עולה כי הנאשם כבן 60, גרוש פעמיים ואב לשבעה ילדים מקשרים זוגיים שניהל ללא נישואין. לפני מעצרו גר בשכירות עם שותף בלוד, ועבד בעבודות ניקיון באזור התעשייה בנתב"ג. כיום מצוי בתנאי "מעצר בית" בבית אחייניתו ובעלה ובפיקוחם.

הנאשם נולד וגדל באתיופיה, סיים שם בית-ספר יסודי של 5 שנות לימוד ויודע קרוא וכתוב באמהרית. עלה לישראל לפני 20 שנים, כשהיה כבן 39, עם אשתו השניה ובני משפחתה, כאשר בני משפחת המוצא שלו נשארו באתיופיה והוא שומר עמם על קשר טלפוני. התגורר במרכז קליטה בבאר שבע במשך מספר שנים ובהמשך התגרש.

הנאשם תיאר משבר עלייה, קושי ללמוד את השפה העברית ושמר על רצף תעסוקתי בעבודות שונות, ביניהן במאפייה, ניקיון וקייטרינג.

עברו הפלילי כולל שלוש הרשעות בין השנים 2005 ל-2009, בגין ביצוע עבירות של אלימות רחוב ושתי עבירות של אלימות זוגית, והוא נדון לעונשי מאסר בעבודות שירות.

ברקע לביצוע העבירה, תיאר הנאשם כי מגיל 20 החל לצרוך אלכוהול בסופי שבוע ובאירועים, בעיקר כשיצא לבילויים, ובתקופות בהן אינו עובד צורך יותר אלכוהול. לתפיסתו, מדובר בצריכה מבוקרת ומקובלת בחברה אליה שייך, המאפשרת לו, בין היתר, הירגעות ותחושת שייכות.

בהתייחסותו לעבירה תיאר, כי המתלונן הוא חבר בן גילו, אותו מכיר שנים רבות מלוד והם נהגו לבלות יחד. באותו הערב בילה המתלונן במסעדה והזמינו להצטרף אליו לקראת סיום הבילוי.

הנאשם התקשה להתייחס לרקע לאירוע האלים, ושלל קיומו של סכסוך או קונפליקט בינו לבין המתלונן. השירות התרשם, כי הנאשם מתקשה להיחשף ולתאר את הרקע לקונפליקט או שאינו זוכר אותו על רקע היותו נתון תחת השפעת אלכוהול באירוע. הנאשם תיאר כי החל להתגושש עם המתלונן, וגם הוא נפגע מהאלימות שהופעלה כלפיו ופנה לקבלת טיפול בבית-חולים. לתפיסתו, היותו נתון תחת השפעת אלכוהול, השליכה על התנהגותו בעבירה והיא הגורם לאלימות בה נקט. שלל דפוסים אלימים שלא תחת השפעת אלכוהול.

השירות התרשם, כי הנאשם מצמצם מאחריותו להתנהגותו האלימה ומתאר עצמו בעיקר כמי שהגיב להתנהלות בעייתית מצד המתלונן. לדבריו, לא נמלט מהמקום והוא זה שהתקשר למשטרה על מנת שיגיעו למקום.

מאז ביצוע העבירה אינו בקשר עם המתלונן, הוא פנה אל המתלונן בבית-המשפט כדי לבקש סליחתו, מתחרט על התנהגותו האלימה והפגיעה שפגע, הגם שלתפיסתו התנהגותו הייתה תגובה להתנהגות המתלונן.

בהליך המעצר התרשם השירות, כי ברקע למעורבותו השולית יש קשיים בניהול יחסים בין אישיים וקושי

בהתמודדות עם מצבי קונפליקט. הוערך, כי קיים קשר בין נסיבות המעצר לבין העובדה כי היה בגילופין בעת ביצוע העבירה, כאשר ייתכן ומחזיק בעמדה הנותנת לגיטימציה לשימוש בכוח במצבים בהם חווה עצמו נפגע מאחרים פגיעה רגשית. בנוסף, התרשם השירות מגורמי תמיכה חלשים ומנטייה לצמצם את קשייו ובעייתיות בצריכת אלכוהול. במסגרת פיקוח המעצר, השתתף בשיחות פרטניות מעקביות בסיוע מתורגמנית. השירות התרשם, כי הנאשם נוטה להציג את תפקודו התקין לאורך השנים, ואת צריכת האלכוהול כמבוקרת, מצומצמת ובהתאם לתרבותו, כאשר הוא תופס את התנהגותו האלימה כחריגה באורח חייו.

ניכר, כי הנאשם עדיין מתמודד עם קשיים הנלווים למשבר ההגירה, כאשר בלטו תחושת זרות, וניכרת יכולת מוגבלת להתבוננות ביקורתית על עצמו ובחירותיו.

הנאשם אמנם ביטא חרטה על התנהגותו האלימה ופגיעתו במתלונן, אך שירות המבחן לא התרשם כי הנאשם מבטא הבנה מלאה של משמעות השלכות מעשיו והפגיעה הקשה במתלונן. הנאשם מסר, כי הוא מבין שעליו להפסיק לצרוך אלכוהול על מנת להפחית את הסיכון להתנהגות אלימה ולהתנהל באופן תקין.

כגורמי סיכון התרשם השירות, כי לנאשם מיקוד שליטה חיצוני, והוא מחזיק בעמדות קורבניות. לתפיסתו, באירוע העבירה, המתלונן היה אלים כלפיו באותה מידה. הובאו בחשבון הרשעותיו הקודמות, בעבירות אלימות, כאשר קיימות אינדיקציות לכך כי הוא מתקשה בוויסות עצמי במצבים בהם חווה פגיעה.

ניכר, כי כאשר לתפיסתו מתנכלים לו, עלולה להתעורר אצלו תחושת כעס עמה ככל הנראה לעתים מתקשה להתמודד. בעיתוי הנוכחי אינו ער לבעייתיות העולה מצריכת האלכוהול, ומסר כי הוא שותה באופן מבוקר. למרות אמירותיו על רצונו להשתלב בטיפול, התרשם השירות שהדבר אינו מצביע על הבנה של ממש בצורך בהשתלבות בהליך שיקומי או שיש לו יכולות וכוחות לתהליך טיפול אינטנסיבי ממושך. גורמי התמיכה בחייו מועטים, ואין להם השפעה של ממש על התנהלותו.

כגורמי סיכוי, שקל השירות את יכולתו של הנאשם לבטא חרטה. כן הובאו בחשבון תפקודו בתחום התעסוקתי ושמירת הקשר עם ילדיו, תפקודו התקין ושיתוף הפעולה עם שירות המבחן.

לאחר שקלול גורמי הסיכוי והסיכון, להערכת שירות המבחן, הסיכון להישנות התנהגות אלימה הוא **בינוני**.

לסיכום - בעיתוי הנוכחי, הנאשם אינו ער לבעייתיות העולה מצריכת האלכוהול, כאשר להערכת השירות לאלכוהול יש קשר ישיר לביצוע העבירה. בנוסף, בשלב זה יתקשה להיתרם מקשר טיפולי, כך ששירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית של העמדה בצו מבחן. שירות המבחן ממליץ על ענישה שתחדד עבור הנאשם את חומרת העבירה והפגיעה במתלונן, כאשר יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות, בגילו, הרקע ממנו בא העובדה כי לא נשא בעברו מאסר בפועל.

ראיות לעונש

ראיות מטעם התביעה

5. המתלונן ביקש לומר דברו במסגרת הטיעונים לעונש, ומסר (באמצעות מתורגמנית): "**בעזרת השם חזרתי מהמוות. לא ידעתי כל המקרה שלי שנפל עלי. חוץ מלדאוג לילדים לא חשבתי שיקרה לי המקרה. אני מציג לבית המשפט תמונות של הפציעה שלי. באותו רגע הבן אדם שעשה לי, אני חשבתי, לפי התחושה שלי, שהוא הרג אותי וברח. אנשים הצילו אותי. ההרגשה שלי היא שהראש שלי מסתובב כל הזמן, אני לא יכול לעבוד הרבה, מבפנים התחושה שלי מתפזרת. אחרי שקרה לי המקרה, אחרי שביהמ"ש קבע את הנזק שהבן אדם עשה לי, הוא יכול להשתחרר מבית הסוהר אחרי שנתיים. זה לא מקובל עלי. לפי התחושה שלי, לא רק שקיבלתי את הנזק, כל המשפחה שלי מזועזעים ממה שקרה לי**" (עמ' 12 לפרוטוקול, שורות 17-26).

6. הוגש גיליון רישום פלילי (ת/1) של הנאשם, ממנו עולה, כי לחובתו שלוש הרשעות בעבירות אלימות שבוצעו בין השנים 2005-2006.

בשנת 2009 הורשע בבית-משפט השלום ברמלה בביצוע עבירות של היזק לרכוש במזיד, איומים ותקיפת בן זוג, כאשר את העבירות ביצע בשנת 2006, ונדון לעונש של 6 חודשי עבודות שירות, לאחר שהופעל מאסר מותנה של 6 חודשים, וכן קנס ופיצוי למתלוננת.

בשנת 2006 הורשע בבית-משפט השלום ברמלה בביצוע עבירה של תגרה משנת 2005, ונדון לעונש של מאסר מותנה וקנס.

בשנת 2005 הורשע בבית משפט השלום ברמלה בביצוע עבירות של היזק לרכוש במזיד ותקיפת בן זוג, ונדון לעונש של מאסר מותנה וקנס.

הוגשו תמונות המתלונן לאחר האירוע (ת/3) בהם הוא נראה שותת דם והחבלות ניכרות בפניו.

ראיות מטעם ההגנה

7. העיד מר אמארה טגניה, בביתו מצוי הנאשם בתנאים מגבילים (הנאשם הוא הדוד של אשתו). תיאר שמצבו של הנאשם השתפר, הוא מביע צער על מה שקרה, מקלל את עצמו, אינו שותה אלכוהול, ומלקה את עצמו על שאירע עד כדי כך שאינו יוצא לשעות התאווררות שאושרו לו. ביקש להתחשב במצבו הכלכלי והבריאותי של הנאשם, ובכך שהנאשם מוכן להשלים עם המתלונן.

טיעוני הצדדים

8. ב"כ המאשימה ציינה שהנאשם הודה והורשע, נשלח לקבלת תסקיר, כשלא הוצהרה עמדה עונשית במעמד הצגת ההסדר; בשלב זה, התביעה עותרת לעונש ראוי של 3 שנות מאסר בניכוי תקופת המעצר,

מאסר על תנאי, קנס ופיצוי בהתאם לחבלות החמורות שנגרמו למתלונן, ולשאלתי הבהירה כי מדובר ב"הסדר רף", אשר גובש חרף התנגדות המתלונן להסדר הטיעון.

אשר לנסיבות לקולה, אלה כוללות את הודאתו של הנאשם בכתב-אישום מתוקן, שחסכה את עדות המתלונן, והבעת חרטה - כאשר במהלך הדיון הנאשם ביקש סליחה מהמתלונן. בנוסף, כתב-האישום מבהיר שלתקיפה האלימה של הנאשם קדמה קטטה, נתון אותו התביעה לקחה בחשבון כשגיבשה עתירתה לעונש ראוי מתון.

החומרה היתרה נובעת מכך שהנאשם הלם שוב ושוב באמצעות אבן בראשו של המתלונן וגרם לו לפציעה קשה, בזמן שהמתלונן ניסה להגן על עצמו. התנהלותו של הנאשם מצביעה על בריונות חמורה, המחייבת ענישה מרתיעה. האירוע עלול היה להסתיים עם נזק הרבה יותר קשה ואף קטלני, לאור מיקום הפציעה וטיב החפץ הקהה שבו השתמש הנאשם. נסיבה נוספת לחומרה היא התנהגות הנאשם לאחר האירוע, שהותיר את המתלונן שותת דם ועזב את הזירה.

העובדה שהעבירה בוצעה תחת השפעת אלכוהול גם היא נסיבה לחומרה. ב"כ המאשימה טענה שלא יתכן שאדם צורך אלכוהול מבצע עבירה, ולאחר מכן, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בתסקיר, מבקש להפחית מחומרת מעשיו בשל כך.

לחובתו של הנאשם 3 הרשעות בעבירות אלימות, רכוש ואיומים. עם זאת, הרשעתו האחרונה הייתה לפני עשור.

ב"כ המאשימה טענה, כי התסקיר שהתקבל הוא שלילי ועולה כי הנאשם מצמצם מאחריותו להתנהגותו האלימה, וטוען במקביל כי הוא שותה אלכוהול באופן מבוקר ללא בעייתיות מיוחדת.

9. ב"כ הנאשם הדגיש כי מדובר באירוע של קטטה, כאשר גם לנאשם נגרם נזק, הוא עצמו הוכה והמתלונן לא הועמד לדין בשל כך. כתוצאה מהאירוע, לנאשם נגרמו נזקים וחבלות כפי שמפורט במכתב השחרור של הנאשם מבית-החולים (נ/1), בו מצוין כי לנאשם נגרמו חתך בקרקפת ראשו וחבלת ראש. אשר לנזק שנגרם למתלונן, בסופו של יום, מכתב השחרור מבית-החולים מתאר חבלות שטחיות, והוא לא הפך לנכה חסר אונים.

היפנה לתסקיר ממנו עולה שהנאשם לקח אחריות, וכך עשה גם בבית-המשפט כאשר ביקש את סליחתו של המתלונן.

הנאשם הודה בכתב אישום מתוקן, חסך זמן שיפוטי, מצוי ב"מעצר בית" מלא במשך כל תקופת שחרורו, לא הפר את תנאי המעצר, ולא נפתחו לחובתו תיקים חדשים.

מדובר בנאשם מבוגר, כבן בן 60, חולה, בעל נסיבות חיים קשות.

ב"כ הנאשם היפנה לפסיקה וטען, כי מדיניות הענישה בנסיבות דומות נעה בין 8 עד 16 חודשי מאסר בפועל.

10. בדברו לבית-המשפט, מסר הנאשם (באמצעות מתורגמנית): **"המתלונן התחיל איתי. התחלתי ללכת לכיוון הבית ואז הוא נתן לי מכה בראש, כל הדם נשפך עלי על החולצה שלי. החולצה**

שלי נמצאת בתחנת המשטרה, הכול דם. מסתובב לי הראש עד היום".

בהמשך אמר על האירוע: "אני מצטער על כל המקרה. יש לי ילדים בחו"ל, באתיופיה. גם פה יש לי הרבה ילדים. מאז שהפסקתי לעבוד, זהו, הילדים גם הפסיקו ללמוד...".

ובהמשך השיב בנוגע למצבו הרפואי: "אני עדיין במעקב. מסתובב לי הראש. אם אפשר, אני רוצה לעשות שלום. יש לי משהו ברגל, כל פעם אני מגיע לבית חולים. המתלונן התחיל איתי" (עמ' 16 לפרוטוקול, שורות 9-18).

דין והכרעה

11. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

12. הנאשם במעשיו פגע בערך חברתי בסיסי של שמירה על שלמות גופו וביטחונו של אדם. בענייננו, מדובר בפגיעה בעוצמה גבוהה למדי, על רקע החבלות שנגרמו למתלונן, עזיבת הנאשם את הזירה - אם כי קדמה לכל אלו קטטה בין הנאשם לבין המתלונן.

13. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין, ייאמר כי בין הנאשם לבין המתלונן היכרות מוקדמת ואף התנהלו ביניהם מריבות קודמות.

נראה, כי לא קדם תכנון לאירוע העבירה, ומדובר בהתפרצות ספונטאנית של אלימות, תוך שהשניים שהו במסעדה, וויכוח ביניהם הסלים לכדי קטטה. במהלך הקטטה, הנאשם תקף את המתלונן באמצעות אבן - נתון אשר ממחיש כי אין המדובר באירוע מתוכנן, אך הוא היכה את המתלונן מספר פעמים באזורים רגישים, בראשו ובפניו של המתלונן. נסיבה לחומרה נוספת היא העובדה, שהנאשם נמלט מהזירה, כשהמתלונן נותר מוטל במקום בעודו שותת דם.

למתלונן נגרמו חבלות ממשיות, כשהוא נפצע קשה בראשו, וסבל, בין השאר, משברים בארובת העין ושבר בסינוס. ניתן ללמוד על חומרת הפגיעה מהעובדה שהמתלונן הובהל לבית-חולים לאחר שאיבד את ההכרה, הורדם והונשם ונזקק לאשפוז במשך 3 ימים.

בצדק טענה ב"כ המאשימה כי נראה, שהאירוע יכול היה להסתיים בפגיעות קשות יותר ואף בתוצאה קטלנית לאור אזורי הגוף הרגישים אליהם היפנה הנאשם את האלימות בה נקט באמצעות אבן.

14. מצבו של הנאשם, אשר היה נתון תחת השפעת אלכוהול, אינו מהווה נתון העומד לזכותו, אשר מקהה מחומרת המעשים, כפי שמשמע מהתסקיר שהוגש בעניינו. קביעה זו עומדת בהלימה למדיניות

המשפטית הראויה בעניינו של נאשם הנכנס למצב של שכרות מרצון ומבצע עבירות:

"... ידוע כיום כי קיים קשר הדוק בין אלכוהול לאלימות. שורה ארוכה של מחקרים קליניים שנערכו ברחבי העולם מצאו שכיחות גבוהה של שימוש באלכוהול בעת ביצוע עבירות מסוג התפרעויות, הטרדה ותקיפה מינית, אונס, תקיפות שגרמו לפציעה והריגה, ואפילו רצח (ראו דוח משרד הבריאות בנושא מניעת צריכה מופרזת של אלכוהול, בעמ' 28-30 (נובמבר 2013)). יש בצריכה מופרזת של אלכוהול כדי לפגוע בבוחן המציאות, ביכולת השיפוט והריסון העצמי, ולהוביל באחת וללא כל תכנון לביצוע עבירות חמורות..."

מן האמור מתחייב כי עובדת היותו של אדם תחת השפעה של אלכוהול בעת ביצוע עבירה, שעה שנכנס במודעות למצב השכרות, אינה מהווה "קרבה לסייג לאחריות פלילית" כאמור בסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין, וגם לא נסיבה מקלה אחרת. שאם לא נאמר כן, נמצאנו מעודדים שימוש מופרז באלכוהול, על ידי מתן הקלות למעשים אסורים שבוצעו בחסותו של משקה זה. לא זו היתה כוונתו של המחוקק... תכליתו של סעיף 34ט לחוק העונשין היא כאמור להרחיב ולהגביר את האחריות הפלילית בגין ביצוע עבירות במצב של שכרות שנגרם מדעת. משכך, שכרות כשלעצמה, כאשר היא תוצאה של בחירה ורצון חופשיים, אינה מהווה נסיבה מקלה - ובנסיבות מסוימות אף צריך שתהא נסיבה מחמירה (ראו בע"פ אל טייב נגד מדינת ישראל [16.5.16], פסקה 4).

15. לעניין מדיניות הענישה, ייאמר באופן כללי כי:

"בית משפט זה עמד פעם אחר פעם על הצורך בהרתעתם של אלו המבקשים 'לפתור סכסוכים' בדרך אלימה. נקבע כי עלינו להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו ולהטיל עונשים מרתיעים ומשמעותיים על מי שבחרים בדרך האלימות, בין אם הם עושים שימוש במקל ובין אם הם עושים שימוש בסכין או בכלי משחית אחר..." (ע"פ 1892/15 אבו מדיעם נגד מדינת ישראל [31.5.15], פסקה 11).

ברי, שקיים מנעד רחב של עונשים בעבירה בה עסקין, בהתאם לנסיבות האירועים:

"מטבע הדברים שאירועי אלימות המגולמים בעבירה של 'חבלה חמורה בנסיבות מחמירות', שהיא העבירה העיקרית בה הורשע המשיב בענייננו, עשויים להתרחש במגוון רחב מאוד של מצבים, נסיבות ביצוע ורמות חומרה. ואכן, הפסיקה בתחום זה כוללת מנעד רחב של רמות ענישה, כאשר לצד מקרים של ענישה מקילה, הוטלו במקרים אחרים עונשים חמורים של שנות מאסר ארוכות, הכול בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל מקרה לגופו... בקביעת מתחם העונש ההולם ובגזירת הדין בגדרו אין די כמובן בהתייחסות לסעיף העבירה בו הורשע הנאשם, אלא העיקר הוא בעובדות ובנסיבות האירועים הספציפיים בגין הורשע הנאשם..." (ע"פ 5980/15 מדינת ישראל נגד פרי זדה [23.3.16], פסקה 8).

16. ב"כ המאשימה הציגה עתירה לעונש ראוי מבלי לטעון לעניין מתחם העונש ההולם. גישה זו מעלה את השאלה באשר ליחס הראוי בין הסדר טיעון הכולל עתירה לעונש ראוי (או "הסדר רף") לבין המתווה להבניית ענישה הקבוע בתיקון 113 לחוק העונשין, כשטרם גובשה הסכמה כללית לכך בפסיקת בית-המשפט העליון (ראו, למשל: ע"פ 2524/15 **שפרנוביץ נגד מדינת ישראל** [8.9.2016], פסקה 18, 19; ע"פ 6943/16 **גלקין נגד מדינת ישראל** [28.1.18]). לאור העובדה שאין המדובר ב"הסדר טווח" (כפי שאירע בע"פ **גלקין**), וקיומו של פער משמעותי בין עתירות ב"כ הצדדים, לגישה יש לבחון את הענישה הראויה בהתאם למתווה המלא שנקבע בתיקון 113 לחוק העונשין, לרבות קביעת מתחם עונש הולם, למרות שב"כ הצדדים לא הרחיבו בעניין זה.

17. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתחשב במדיניות ענישה זו ובנסיבות ביצוע העבירות, הכוללות: אירוע אלימות לא מתוכנן, כשקיימת היכרות מוקדמת בין הנאשם לבין המתלונן, הכוללת מריבות, ובזמן ששהו במקום בילוי התגלע ביניהם ויכוח שהסלים לקטטה הדדית, במהלכה תקף הנאשם את המתלונן באמצעות אבן מספר פעמים בראשו ובפניו, וברח מהזירה בעוד המתלונן נותר שותת דם במקום. כחלק ממתחם העונש ההולם, יש להתחשב בחבלות שנגרמו למתלונן - שברים בארובת העין ובסינוס, כאשר הוא הובהל לבית-החולים לאחר שאיבד את הכרתו, הורדם והונשם ונזקק לאשפוז במשך 3 ימים.

18. ב"כ המאשימה לא הגישה פסיקה לתמיכה בטיעוניה, כך שעיינתי בגזרי-הדין שהוצגו על-ידי ב"כ הנאשם ובפסקי-דין נוספים, ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם אציין את המרכזיים שבהם:

ע"פ 379/15 **לוי נגד מדינת ישראל** [26.7.15]: המערער הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בביצוע עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335(א)(1).

למערער, כבן 57, היכרות קודמת עם המתלונן. המתלונן ישב עם חבריו בשעת אחר חצות בבית קפה באשקלון, שם שהה באותה עת גם המערער, ובין השניים התפתח ויכוח שבמהלכו עמדו השניים זה מול זה ואחזו זה בצווארון חולצתו של האחר. נוכחים במקום הפרידו ביניהם, והשניים שבו כל אחד למקומו. זמן קצר לאחר מכן, המערער הרים בידו בקבוק בירה מלא בחלקו, התקרב אל המתלונן והטיח את הבקבוק בחוזקה בפניו של המתלונן, הבקבוק נשבר והמתלונן נפצע בפניו ודימם. לאחר שהנוכחים במקום הפרידו בין השניים, עזבו השניים את בית הקפה והגיעו בזה אחר זה לתחנת המשטרה. בהמשך הופנה המתלונן לקבלת טיפול רפואי בבית-חולים, שם אובחנו אצלו חתך ושבר קומפלקס זיגומטי בארובת עין שמאל עם שקיעת הקשת הזיגומטית, קושי בפתיחת הפה והגבלה בתנועות לטראליות. המתלונן נותח ואושפז בבית החולים לקבלת טיפול רפואי.

בית-המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר בפועל. כשיקולים לקולה ציין בית-המשפט את ההודאה, העובדה שהמערער ניגש לתחנת המשטרה מיד לאחר האירוע - בשונה מהתנהלות הנאשם שבפניו, אשר ברח מהזירה, ואת הבעת החרטה והצער מצידו במהלך המשפט. בית-המשפט קבע שיש להתחשב בנסיבותיו, כמי שעלה לישראל בשנת 2001 והחל לבצע עבירות רק

לאחר שאשתו עזבה אותו. למערער עבר פלילי שאינו מכביד מאוד, אך כולל הרשעות בעבירות אלימות. הושת עליו עונש מאסר בפועל של 30 חודשים.

בית- המשפט העליון קבע, כי גם אם נכון היה לקבוע רף תחתון נמוך יותר, העונש שנגזר על המערער סביר וראוי בנסיבות העניין, והערעור נדחה.

ע"פ 6186/12 **קסטה נגד מדינת ישראל** [17.2.13]: המערער הורשע על-פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. לאחר דין ודברים בין המערער למתלונן, שהיו שניהם בגילופין, ולאחר שהמתלונן רדף אחרי המערער כשהוא אוחז בבקבוק, תקף המערער את המתלונן באמצעות בקבוק בירה שהחזיק בידו והיכה אותו בפניו. בעקבות זאת, נגרמו למתלונן שברים בעצמות הפנים ופגיעות נוספות בראשו.

מהתסקיר עלה שהמערער, כבן 21, אינו כשיר להשתלבות בהליך טיפולי במסגרת פתוחה. למערער עבר פלילי מכביד בגין ביצוע עבירות אלימות. לקולה שקל בית-המשפט את נסיבות העבירה שנעברה בתגובה להתגרות של המתלונן, את נסיבות חייו הקשות של המערער ואת הודאתו. על המערער הושת עונש מאסר של 30 חודשים.

ערעור על חומרת העונש נדחה.

ע"פ 7475/14 **מהדי נגד מדינת ישראל** [25.12.14], נדון עניינו של מערער, אשר הורשע על יסוד הודאתו בביצוע עבירה של חבלה בנסיבות מחמירות. בעוד המערער והמתלונן מצויים בפקק תנועה, התפתח ביניהם ויכוח על רקע עקיפת המתלונן את רכבו של המערער, והיו דחיפות הדדיות עד אשר הגיעו אנשים שהפרידו ביניהם. בהמשך, לאחר שהמתלונן התקדם בפקק, הגיח המערער כשברשותו כלי עבודה ממתכת, והיכה באמצעותו את המתלונן מספר פעמים בפניו. כתוצאה מכך נשברו למתלונן שלוש שיניים וחתך בשפתו. המערער כבן 29, נשוי, באותה עת אשתו היתה בהריון, לחובתו עבר פלילי בגין תקיפת שוטר ואיומים. שירות המבחן העריך כי קיימת רמת סיכון בינונית, והמליץ להימנע מהטלת מאסר בפועל יחד עם הטלת פיצוי משמעותי. בית- המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שנע בין שנת מאסר ל- 4 שנות מאסר, והטיל על המערער עונש של 24 חודשי מאסר בפועל ופיצוי בסך 10,000 ₪.

בפסק-הדין נקבע, כי קשת הענישה בעבירות אלימות, המבוצעות תוך שימוש בנשק קר, היא רחבה ומגוונת. בית-המשפט העליון מצא שיש מקום להפחית מעט בעונש בשל השיהוי בהגשת כתב האישום (כשנתיים וחצי), והעמיד את עונשו של המערער על תקופת מאסר בפועל בת 20 חודשים.

ע"פ 1892/15 **אבו מדיעם ואח' נגד מדינת ישראל** [31.5.15] (הוגש על-ידי ההגנה): המערערים הורשעו על פי הודאתם בעובדות כתב אישום מתוקן בביצוע עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין המערערים לבין המתלונן היכרות מוקדמת. מסיבה שאינה ידועה, עצרו המערערים את רכבם, המערער 1 יצא מהרכב, התקרב אל המתלונן ושאל אותו מדוע הוא סינן קללות לעברם. המתלונן השיב לו כי זה לא עניינו ודחף אותו. בתגובה נטל המערער 1 מקל מהרכב, והיכה את המתלונן באמצעותו בכל חלקי גופו. בד בבד יצא המערער 2 מהרכב, נטל מקל נוסף מהרכב, הצטרף אל המערער 1, והשניים היכו יחדיו את המתלונן באמצעות המקלות בכל חלקי גופו. בשלב מסוים הניחו

המערערים למתלונן ונסעו מהמקום. למתלונן נגרמו פצע באורך של 3 ס"מ בקרקפתו, שבר בעצם היזגומה, ושברים בשוק רגלו השמאלית ובשורש שתי כפות ידיו. הפצע בראשו של המתלונן נסגר באמצעות סיכות וידו גובסה.

שירות המבחן התרשם כי מערער 1 הוא נורמטיבי, ללא רקע עברייני, הבין את חומרת מעשיו והביע חרטה כנה, והמליץ להשית עליו עונש שיקומי של של"צ. השירות התרשם כי מערער 2, שהורשע בעבר בעבירה של הפרעה לשוטר, בעל כוחות דלים ומצומצמים להתמודדות, ואינו מצליח לערוך התבוננות פנימית בנוגע לקושי שחווה מול השפלה ופגיעה. הומלץ להשית עליו עונש של עבודות שירות.

בית-המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שנע בין 14 ל- 24 חודשי מאסר, והטיל על כל אחד מהמערערים עונש של 14 חודשי מאסר בפועל.

ערעור על חומרת העונש נדחה, כשצוין שבית-המשפט נתן משקל גם ל"סולחה" שנערכה וכי ייתכן וראוי היה לקבוע מתחם עונש הולם רחב יותר.

19. פסקי-דין אלו משקפים קשת מקרים רלבנטיים, כאשר לאחר ביצוע אבחנות מתבקשות, אני קובעת מתחם עונש הולם אשר נע בין 24 - 48 חודשי מאסר בפועל.

20. בעניינו של הנאשם לא נטען ולא הוצג כל שיקול אשר מצדיק חריגה מהמתחם מטעמי שיקום (או מטעמי הגנה על שלום הציבור). על כן, עונשו ייגזר בתוך המתחם ויש להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בסעיף 40'א' לחוק העונשין.

21. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, הנאשם הודה במיוחס לו בכתב אישום מתוקן, ובישיבת 14.5.19 בו הוצג ההסדר, פנה למתלונן והביע בפניו את חרטתו על מעשיו (עמ' 10 לפרוטוקול, שורה 20).

עם זאת, בחינה מעמיקה יותר באמצעות הדברים שמסר הנאשם לשירות המבחן מעלה, כי הוא אינו לוקח אחריות מלאה על מעשיו ומפנה אצבע מאשימה לכיוונו של המתלונן, כשהוא חזר והדגיש - לרבות במעמד הדברים שנשא בבית-המשפט - שגם הוא עצמו נפגע מהאלימות שהופעלה כלפיו.

עוד ניכר, כי הנאשם, נוטה לצמצם את הבעייתיות בצריכת אלכוהול, כשבסופו של יום אין המלצה טיפולית בעניינו, וקיימת רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות אלימה.

יש להתחשב בנסיבות חייו של הנאשם שאינן קלות, ולכך שהמדובר באדם לא צעיר, כבן 60, שזהו לו מאסרו הראשון מאחורי סורג ובריח. לחובתו עבר פלילי רלבנטי, אך ישן, כאשר חלף כעשור מאז הרשעתו האחרונה.

22. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, הכרעתי היא כי יש להעמיד את עונשו של הנאשם לקראת מחצית המתחם שקבעתי, ובהתאם גוזרת את דינו של הנאשם כדלקמן:

32 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו - 3.9.18 עד 26.11.18.

12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות אלימות מסוג פשע; 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות אלימות מסוג עוון לרבות איומים.

מורה על תשלום פיצוי לנפגע העבירה על סך 10000 ₪ עד ליום 1.4.20. ב"כ המאשימה תידע את המתלונן בדבר הפיצוי שנפסק, ותמסור פרטיו למזכירות בית-המשפט תוך 14 ימים.

הנאשם יתייצב לנשיאת מאסרו בבית סוהר הדרים, ביום 21.1.20 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות וגזר-דין זה.

על ב"כ הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

התנאים הכספיים שהופקדו בתיקי המעצר הקשורים והתנאים המגבילים הקיימים יעמדו בתוקפם עד להתייצבות הנאשם לנשיאת עונשו.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום כ"א כסלו תש"פ, 19/12/2019 במעמד הנוכחים.

דנה מרשק מרום, שופטת